LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. VASARIO 10 D. NUTARIMO NR. 152 „DĖL PACIENTŲ SVEIKATAI PADARYTOS ŽALOS NUSTATYMO KOMISIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO IR DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2020 M. SAUSIO 8 D. NUTARIMO NR. 3 „DĖL TURTINĖS IR NETURTINĖS ŽALOS, ATSIRADUSIOS DĖL PACIENTO SVEIKATAI PADARYTOS ŽALOS, ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO

(toliau kartu – Projektai)
(TAP Nr. 22-2205–2206; TAIS Nr. 22-15818(3)–15819(3))

2022-12-22 Nr.NV-3749
Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. sausio 8 d. nutarimo Nr. 3 „Dėl Turtinės ir neturtinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – 1 Projektas):

1.1. Atsižvelgiant į Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio 2 dalies nuostatą, pagal kurią *prašymai gali būti pateikiami tiesiogiai (atvykus į Sveikatos apsaugos ministeriją arba sveikatos apsaugos ministro įgaliotą instituciją) ir per atstumą (registruotu paštu, per kurjerį, siunčiami elektroniniu paštu, kitomis elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti prašymą teikiančio asmens tapatybę)*, ir siekiant teisinio aiškumo, 1 Projekto 1.1 papunkčiu keičiamo Turtinės ir neturinės žalos, atsiradusios dėl paciento sveikatai padarytos žalos, atlyginimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 2 punktas koreguotinas nurodant, kad *„Pacientas ar kitas asmuo, turintis teisę į žalos atlyginimą, (toliau kartu – prašymą pateikęs asmuo) prašymą Komisijai teikia tiesiogiai (atvykęs į Sveikatos apsaugos ministeriją arba sveikatos apsaugos ministro įgaliotą instituciją (toliau – institucija, kuri užtikrina technines Komisijos veiklos sąlygas)) arba per atstumą (registruotu paštu, per kurjerį, siunčia elektroniniu paštu, kitomis elektroninio ryšio priemonėmis, užtikrinančiomis galimybę nustatyti prašymą teikiančio asmens tapatybę).“*

1.2. Atsižvelgiant į Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 3 punktą, nustatantį, kad *Komisija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti prašymą ir grąžina prašymą jį pateikusiam asmeniui, nurodydama grąžinimo priežastis vienu iš atvejų*, t. y. prašymas pateiktas dėl žalos, padarytos ne dėl biomedicininių tyrimų, keliančių tik nedidelį nepageidaujamą laikiną poveikį, arba teikiant ne asmens sveikatos priežiūros paslaugas, atlyginimo, koreguotinas 1 Projekto 1.3 papunkčiu keičiamo Aprašo 3.3 papunktis, įrašant žodį *„ne“* prieš žodžius *„asmens sveikatos priežiūros paslaugas“*.

1.3. Įvertinus tai, kad Aprašo 3 punkte įvestas Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo trumpinys (toliau – įstatymas) bei siekiant nuostatų sistemiškumo ir nuoseklumo, tikslintinas 1 Projekto 1.6 papunkčiu keičiamo Aprašo 9 punktas, kuriame žodis *„įstatymas“* rašytinas mažąją raide.

1.4. 1 Projekto 1.8 papunkčiu keičiamo Aprašo 12 punkte nurodyta, kad *„Jeigu dėl prašyme nurodytos žalos pradėtas ikiteisminis tyrimas arba nagrinėjama baudžiamoji byla teisme, Komisija priima sprendimą sustabdyti prašymo nagrinėjimą iki ikiteisminio tyrimo pabaigos arba teismo sprendimo priėmimo“*. Nors nurodyta nuostata atitinka Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatas, tačiau ji yra ydinga ir keistina, taip pat ir įstatyme esančios nuostatos keistinos, nes pagal nurodytas nuostatas Komisija sustabdo prašymo nagrinėjimą iki teismo sprendimo priėmimo, bet ne įsiteisėjusio teismo sprendimo priėmimo, kas sudarys sąlygas, jog Komisija turės atnaujinti prašymo nagrinėjimą pvz. po pirmos instancijos teismo sprendimo priėmimo, nors nurodytas sprendimas ir bus apskųstas apeliacine tvarka. Analogiška pastaba galioja ir dėl ikiteisminio tyrimo pabaigos, t. y. pasibaigus ikiteisminiam tyrimui – jis gali būti nutrauktas, nustačius, kad nepadaryta nusikalstama veika ar kitais atvejais, arba byla kaltinamuoju aktu perduodama teismui – kas reiškia, kad procesas vyks toliau, tačiau įstatymas reikalauja, kad prašymo nagrinėjimas Komisijoje būtų atnaujintas. Siūlytina šiuo aspektu keisti (koreguoti) Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo nuostatas (po to keičiant atitinkamai ir Aprašo nuostatas).

1.5. Įvertinus tai, kad 1 Projekto 1.10 papunkčiu keičiamo Aprašo 15.2.2 papunktyje numatoma *„jei kitas asmuo, turintis teisę į žalos atlyginimą, yra vaikas (įvaikis), iš tokio skaičiaus, kiek mėnesių paciento mirties dieną buvo likę iki vėlesnės iš šių datų – vaiko pilnametystės arba vidurinio ugdymo programos baigimo“*, manytina, kad taip pat turėtų būti skaičiuojama, kiek mėnesių paciento mirties dieną buvo likę ir iki įvaikio pilnametystės arba vidurinio ugdymo programos baigimo, todėl siūlytina atitinkamai patikslinti Aprašo 15.2.2 papunkčio nuostatą. Šiuo aspektu siūlytina peržiūrėti visas Aprašo nuostatas ir, esant poreikiui, atitinkamai papildyti žodžiu *„įvaikis“*.

2. Dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. vasario 10 d. nutarimo Nr. 152 „Dėl Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – 2 Projektas):

2.1. 2 Projekto 1.1 papunkčiu keičiamų Pacientų sveikatai padarytos žalos nustatymo komisijos nuostatų (toliau – Nuostatai) 6.6 papunktyje atsižvelgiant į Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 26 straipsnio 11 dalyje ir Nuostatų 6.5 papunktyje nurodytą formuluotę, siūlytina įrašyti (ir suvienodinti vartoseną) *„sveikatos apsaugos ministro sudarytai“*. Atitinkamai tikslintini ir kiti Nuostatų punktai, pvz. 16.7 papunktis.

2.2. Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad „*Šioje dalyje nurodytu atveju atsakovas byloje yra valstybė, atstovaujama Vyriausybės įgaliotos institucijos (jeigu reikia specialiųjų žinių, Vyriausybės įgaliotos institucijos sprendimu pasitelkiama Komisija ir (arba) sveikatos priežiūros specialistas (-ai), nurodytas (-i) šio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje, teikęs (-ę) išvadą (-as) Komisijai)*“, todėl turėtų būti koreguojamas 2 Projekto 1.8 papunkčiu keičiamų Nuostatų 17.6 papunktis, įrašant sąlygą (atvejį), kada Komisija dalyvauja teismui nagrinėjant paciento sveikatai padarytos žalos (turtinės ir neturinės) atlyginimo klausimą.

Teisės grupės patarėja Elena Ražanskienė

Teisės grupės vyresnioji patarėja Eglė Izokaitytė

Elena Ražanskienė, tel. +37052098731; +37066842632, el. p. elena.razanskiene@lrv.lt